

ПІДСУМКОВА СЕМЕСТРОВА РОБОТА

8 клас, II семестр

Загальна інструкція щодо виконання роботи

Підсумкова робота складається із чотирьох частин — А, В, С та D.

Частина А містить **4 завдання**, частина В — **8 завдань**, частина С — **3 завдання** і частина D — **3 завдання**. Деякі завдання передбачають надання відповіді шляхом вибору одного правильного варіанта, а на деякі — необхідно надавати письмову коротку або розгорнуту відповідь або відповідь у вигляді звукового повідомлення, записаного з використанням цифрового пристрою (наприклад, смартфона). Інструкції щодо виконання тих чи інших завдань подано на початку кожної частини.

На виконання всіх завдань роботи відведено **90 хв**. Розподіл часу між частинами роботи визначає вчитель / учителька.

1. Відповіді на завдання позначайте / записуйте у відведених місцях зрозуміло й чітко. Під час запису усних відповідей за допомогою цифрового пристрою дотримуйтеся максимальної якості звуку.

2. Намагайтеся виконати максимальну кількість завдань, раціонально розподіляючи відведений час. Додаткового часу ви не матимете.

3. Після завершення виконання завдань поверніть роботу вчителю / учительці.

Увага!

Під час виконання завдань працюйте самостійно і не заважайте іншим. Пам'ятайте: у випадку виявлення ознак підглядання, списування чи плагіату вашу роботу не буде зараховано!

Частина А

Розгляньте зображення 1 і 2 й виконайте завдання 1–4.

Рисунок 1. *За двома зайцями (п'єса)*. Примітка. Джерело: Вікіпедія. (б. д.). <https://w.wiki/G5RG>

Рисунок 2. *За двома зайцями*. Примітка. Джерело: Сюдюков, І. (2016). <https://day.kyiv.ua/article/media/za-dvoma-zavtsyamy-55-rokiv-na-ekranakh>

Виконайте завдання, що стосуються зображень 1 і 2. У завданнях 1–3 позначте одну правильну, на вашу думку, відповідь серед чотирьох запропонованих варіантів. До завдання 4 надайте письмову відповідь.

1. Скульптура, яку ви бачите на зображенні 1, утілює головних героїв
А притчі
Б балади
В співомовки
Г комедії

2. Назва твору, герої якого втілені на зображеннях, походить від фразеологізму зі значенням
А підкоряти когось своїй волі
Б викривати чию-небудь непорядність
В братися за кілька справ одночасно
Г уникнути заслуженого покарання

3. Кадр із фільму, поданий на зображенні 2, відтворює епізод, який у творі є
А експозицією
Б зав'язкою
В кульмінацією
Г розв'язкою

4. Ім'я персонажа, зображеного скульптором, – *Свирид Петрович Голохвостий*. Але герой, знайомлячись із героїнею, вимовляє своє прізвище як «Галахвастов». Поясніть, навіщо він змінює звучання свого прізвища (2–4 речення).

Частина В

Прочитайте текст 1 (числа в дужках позначають номери речень) і виконайте завдання 5–12. Зверніть увагу, що окремі словоформи в тексті підкреслено або написано зі скісною рисою: ви повернетеся до цих форм, виконуючи деякі завдання.

Текст 1

Проблема авторства п'єси «За двома зайцями»

(1) У 1875 році Іван Нечуй-Левицький написав комедію «На Кожум'яках». (2) Проте Драматичний комітет, який визначав п'єси для постановки в театрі, визнав комедію малосценічною, не/придатною для театральної постановки. (3) Натомість ідея всім сподобалась, і в 1883 році Михайло Старицький узявся за переробку п'єси. (4) 17 березня 1883 року він звернувся до Івана Нечуя-Левицького, написавши йому листа.

(5) «Дорогий і вельмишановний Іване Семеновичу! (6) Драматичний комітет мені доручив переглянути Ваші «Кожум'яки» і виробити план, як/би їх прилаштувати до сцени. (7) Я зробив це і зачитав свій план, і його дуже хвалили: отож тепер відсилаю його до Вас на погодження. (8) Будьте ласкаві, прочитавши, найшвидше його повертайте назад з відповіддю.

(9) Отож з плану Ви зауважете, що I дію треба зробити зовсім наново, а також здебільшого й IV. (10) II дія вилаштується із різних шматочків I Вашої і VI із нових додатків; III зостанеться без змін. (11) Також тут треба додати і мені половину праці. (12) Чи не дозволите мені узятись за це і чи не/визнаєте в такому разі правильним, щоб і я коло Вашого прізвища поставив своє, тобто щоб було написано: комедія Левицького-Старицького? (13) Коли згода, то продивіться план, зробіть свої зауваги і пришліть мені його зараз же, тоді я мерщій візьмусь до справи. (14) Хоч у моєму плані і стоять де/які фрази, але це тільки нарис, про що буде розмова, – у справжній комедії вони можуть бути зовсім інакшими».

(15) Іван Нечуй-Левицький погодився, і в 1890 році текст п'єси видали під подвійною назвою: «Панська губа, та зубів нема (За двома зайцями)», указавши двох авторів: «скомпонували Старицький і Левицький». (16) Проте пізніше видавці проігнорували такий варіант авторства й почали видавати п'єси окремо – «На Кожум'яках» під авторством Івана Нечуя-Левицького, а «За двома зайцями» – Михайла Старицького.

(17) На сцені п'єса з'явилася в Києві в листопаді 1883 р. і стала популярною після першої ж постановки. (18) Називалася вона тоді «Панська губа, та зубів нема».

Адаптовано: Васильченко В. Ви, Секлето Пилипівно, – щось інше, а ми – щось інше. *uain.press*. (б. д.). URL: <https://uain.press/blogs/vi-sekieto-pilipivno-shhos-inshe-a-mi-shhos-inshe-351364>

Виконайте завдання, що стосуються тексту 1. У завданнях 5–10 позначте одну правильну, на вашу думку, відповідь серед чотирьох запропонованих варіантів. На завдання 11–12 надайте письмові відповіді.

5. НЕПРАВИЛЬНО виділено букву наголошеного голосного у формі слова в рядку
- А зовсім нАново
- Б з новИх додатків
- В за двома зАйцями

Г в листопаді 1883 р.

6. Треба писати разом слово, подане зі скісною рисою в реченні

А 2 Б 6 В 12 Г 14

7. НЕ є словосполученням поєднання слів

А взявся за переробку

Б комітет доручив

В написавши листа

Г свій план

8. Простим односкладним є речення

А 1 Б 4 В 11 Г 18

9. НЕПРАВИЛЬНО підкреслено підмет у реченні

А 1 Б 6 В 10 Г 15

10. Згаданий у тексті автор комедії «На Кожум'яках» також написав твір, головний герой якого –

А гетьман-переможець

Б козак-характерник

В кріпак-бунтар

Г хлопчик-пастух

11. Перегляньте ще раз варіанти відповіді до завдання 10. Поясніть, чому кожен варіант відповіді написано з дефісом.

12. У кожному з варіантів відповіді до завдання 10 поміняйте слова місцями. Запишіть утворені сполуки слів, після чого поясніть їх правопис.

Частина С

Прочитайте текст і виконайте завдання 13–15. Зауважте, що виконання цих завдань передбачає використання цифрового пристрою (наприклад, смартфона) з метою записування звукових чи відеоповідомлень. Тож підготуйте відповідні пристрої й обговоріть у класі разом з учителем / учительською правила здійснення записів і їх передавання для оцінювання.

Текст 2

Звинувачення в плагіаті й суд

Михайло Старицький плідно займався переробками п'єс різних авторів, щоб зробити їх придатними для постановки на сцені. Через переробку сюжетів чужих п'єс письменника звинуватили в плагіаті.

У 1987 році в газеті з'явилася стаття Ізмаїла Александровського «Драматурги-хижаки» (номер від 13 (25) травня 1897 року). У відповідь Михайло Старицький подав позов до суду на автора статті.

Розгляд скарги розтягнувся на довгих чотири роки. І тільки 19 листопада 1901 року в Київському окружному суді відбулося засідання. На суді серед інших свідків виступив Марко Кропивницький, автор п'єси «Доки сонце зійде, роса очі виїсть», щодо якої виникли суперечки з приводу авторства через близькість сюжетів із п'єсою «Не судилось» М. Старицького. Марко Кропивницький на суді стверджував, що якимось читав публічно свою п'єсу, а кілька тижнів потому дізнався про план Старицького написати п'єсу з подібним сюжетом.

Варто зауважити, що деякі письменники, чиї сюжети використав Михайло Старицький, надали письмові свідчення на його користь. І серед них був Іван Нечуй-Левицький. Також було представлено довідковий каталог тогочасної драматургії, де більшість п'єс Михайла Старицького називалися переробками. І попри всі емоційні заяви суд визнав безпідставними звинувачення письменника в плагіаті, як і те, що нападки Ізмаїла Александровського мали характер особистої антипатії. Кореспондента визнали винним у наклепі. Журналіст публічно вибачився на сторінках київських газет, а письменник повернув собі чесне ім'я (за Катериною Лісняк).

Адаптовано: Народне слово. (2021). Як Михайло Старицький судився з журналістом. <https://n-slovo.com.ua/2021/06/03/%D1%8F%D0%BA-%D0%BC%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%81%D1%8F-%D0%B7-%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0/>

Виконайте завдання, що стосуються тексту 2, створивши усні записи з використанням цифрового пристрою. Усі необхідні для виконання завдань нотатки можете роботи на відведених рядках. Зауважте, зроблені вами нотатки не будуть оцінювати — оцінюватися буде лише ваше усне мовлення.

13. Об'єднайтеся в пару з однокласником або однокласницею. Уявіть, що хтось із вас є судовим репортером, а хтось – адвокатом Михайла Старицького. Зараз ви перебуваєте в залі, де щойно завершився суд, згаданий у **тексті 2**. Запишіть на свій телефон усне інтерв'ю, у якому було б висвітлено перебіг і

результат судового засідання (тривалість інтерв'ю – 1–2 хвилини). Репортер має окреслити предмет судового засідання та коротко відтворити його перебіг. Також репортер має поставити доречні запитання адвокату та підбити підсумок їхньої розмови. Адвокат має дати повні та доречні відповіді на поставлені запитання, спираючись на інформацію в тексті 2. Дотримуйтеся норм літературної вимови і жанрової специфіки.

На відведених рядках можете зафіксувати потрібну вам для створення інтерв'ю інформацію (наприклад, у вигляді тезового сценарного плану).

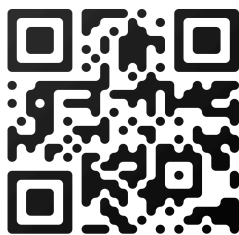
14. Використовуючи інформацію з **текстів 1 і 2**, з якими ви працювали попередньо, поміркуйте, чи вважаєте ви плагіатом факт запозичення М. Старицьким сюжету п'єси І. Нечуя-Левицького «На Кожум'яках». Запишіть коротке звукове повідомлення для шкільного подкасту, присвяченого проблемі академічної доброчесності. Викладіть у повідомленні свої міркування (тривалість – 1–2 хвилини). Наведіть у звуковому повідомленні щонайменше два аргументи на підтвердження своєї думки. Дотримуйтеся норм літературної вимови.

На відведених рядках можете зафіксувати потрібну вам для створення повідомлення інформацію (наприклад, у вигляді тезового плану).

15. Уявіть, що Свирид Голохвостий живе у 21 столітті. Змодельуйте його звукове повідомлення в месенджері до Проні Прокопівни з метою привернути її увагу, запросити до театру, на прогулянку тощо та отримати позитивну відповідь. У повідомленні відтворіть типові риси мовлення Голохвостого. Тривалість повідомлення – 1–2 хвилини.

На відведених рядках можете зафіксувати потрібну вам для створення звукового повідомлення інформацію (наприклад, у вигляді нотаток).

Частина D

Прочитайте уривки з комедій Михайла Старицького та Івана Нечуя-Левицького, а після цього перегляньте уривок з фільму «За двома зайцями» (реж. Віктор Іванов, Кіностудія імені Олександра Довженка, 1961) за QR-кодом. Виконайте завдання 16–18.

Уривок з комедії Івана Нечуя-Левицького	Уривок з комедії Михайла Старицького
<p>4-й ш в е ц ь. Яка ж у вас, Свириде Йвановичу, чудова жилетка, які рябі штани! Як зветься ця матерія? Г о с т р о х в о с т и й. Жилетка з фізичеської матерії, а штани з матерії моральної.</p> <p>3-й х л о п е ц ь. Яка гарна матерія! Ряба-ряба, як зозуля. Як мені хазяїн дасть гроші, то собі пошюю фізичеський сіртук.</p> <p>4-й х л о п е ц ь. А я б собі пошив такі самі моральні штани, як у Свирида Йвановича.</p>	<p>Х л о п е ц ь. А яке убрання на вас, Свириде Петровичу,— чудо! Певно, дороге!</p> <p>Г о л о х в о с т и й. Конєшно, не копєєшне! Хвисонистої моди і заґрянишного матеріалу, да і шив, можно сказать, первий магазин. От ви думаєтьо, што плаття — лиш би што, а плаття первое дело, потому што по платтю всякого стрічають.</p> <p>С т е п а н (до других). А по уму виряджають!</p> <p>Г о л о х в о с т и й (не звертаючи уваги). От, возьмем, примером, бруки: трубою стоять, как вилиті, чисто аглицький хвисон! А чаво-нибудь не додай, і вже хвизиномії не імеють! Або вот жильотка,— здайоться-кажеться, пустяк, а хитра штука: только немножко не потрап, і мода не та, уже й симпатії нету. Я вже не говору про пінжак, потому што пінжак — ето первая хворма: как только хворми нету, так і нікоторого шику! А от даже шляпа, на што уже шляпа, а как она, значить, при галаве, так і на типе парад!</p> <p>Д е х т о. Добре на цьому знається! Нема що!</p> <p>Х л о п е ц ь. А матерія яка! Ряба, ряба та зозуляста, от би мені такого на штани!</p> <p>Г о л о х в о с т и й. Зозуляста?! Шаталанська!</p> <p>Х л о п е ц ь. Що ж то значить — шарлатанська?</p>

	Голохвостий. Ет, мужва! Што з тобою розговаривать.
--	--

16. Запишіть у таблицю щонайменше три невербальні деталі (жести, міміка, пози, інтонація), які використовує головний герой. Запишіть, з якою метою він, імовірно, їх використовує. Зазначте, досягає герой мети чи ні, обвівши варіант відповіді в колонці “Чи досягнута мета?”.

Невербальна деталь	Імовірна мета	Чи досягнута мета?
		Так / Ні
		Так / Ні
		Так / Ні
		Так / Ні

17. Напишіть, чи сприяє жести та/або інтонація персонажів створенню доброзичливої атмосфери, чи, навпаки, провокують непорозуміння і конфлікт. Підтвердіть свою позицію принаймні двома прикладами з переглянутого фрагмента фільму (обсяг – 4–6 речень).

18. Напишіть допис для своїх друзів у соцмережах, у якому висловіть свою позицію щодо ролі зовнішньої та внутрішньої краси в ставленні людей одне до одного. Переконайте друзів у своїй правоті. У дописі використайте приклад Свирида Голохвостого, спираючись на будь-який із наведених уривків п’єс або фільму (обсяг – 4–6 речень).

Увага! Ви завершили виконання роботи. Якщо у вас залишився час — перевірте відповіді, у яких сумніваєтеся, а також переконайтеся, що ви зафіксували всі відповіді. Завершіть роботу за вказівкою вчителя / вчительки.